

ВІДМІННОСТІ МОТИВАЦІЇ ДО УСПІХУ І УНИКНЕННЯ НЕВДАЧ У СПІЛЬНИХ ДІЯХ ФУТБОЛІСТІВ 16 – 17 РОКІВ

Войтенко Сергій, Поліщук Володимир, Герасимішин Віктор

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Анотація

Актуальність теми. Розвиток спільних спортивних дій за психологічними особливостями є одним із головних завдань для сучасного футболу. Оскільки на сьогодні успіх футбольної команди залежить не тільки від високого рівня фізичної, технічної та тактичної підготовки гравців, а й від їхньої мотивації до досягнення високих спортивних результатів. **Мета дослідження** - установити відмінності мотивації до успіху і мотивації до уникнення невдач у спільних діях футболістів 16 – 17 років. **Матеріал і методи.** У дослідженні брали участь 72 кваліфікованих футболістів у віці 16-17 років ДЮСШ з футболу Вінниччини. Методи дослідження: аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури; анкетування за допомогою методик: опитувальник «Мотивація до успіху» і «Мотивація до уникнення невдач» (Т.Елерса); методи математичної статистики: Н-критерію Крускала – Уолліса; рангової кореляції Спірмена. **Результати дослідження та ключові висновки.** За аналізом порівняльної характеристики показників мотивації до успіху у спільній діяльності футбольних команд зафіксовано достовірну відмінність даних. Найвищий показник «середнього значення» зареєстровано у «ФК Нива» ($17,02 \pm 0,96$). Під час такої мотивації дії футболістів спрямовані на досягнення ствердних результатів, та їх гра викликає позитивні емоції. За показниками мотивації до уникнення невдач у спільній діяльності футбольних команд достовірну відмінність зафіксовано за даними «низький рівень» і «середній рівень». Найвищі значення зареєстровано у футбольної команди «Могилів-Подільський» ($9,75 \pm 0,1$) та ($15,75 \pm 0,4$), що передбачає орієнтацію на успіх та готовність гравців долати проблеми, що виникають на їх шляху. Також зафіксовано щільність взаємозв'язків за усіма досліджуваними показниками в межах від $r_{кр} = 0,794^{**}$ до $0,901^{**}$ $p \leq 0,01$ ($n=72$).

The differences of motivation to success and avoiding failures in the joint actions of players 16 – 17 years
Voitenko Serhii,
Polishchuk Volodymyr,
Gerasymishyn Viktor

Abstract

Development of joint sports action on psychological features is one of the main tasks for modern football. Because at present, success in a football team depends not only on a high level of physical, technical and tactical training of players, but also on motivation to achieve high sports results. The aim of the research is to establish differences in the motivation for success and motivation in order to avoid failures in the joint actions of football players 16-17 years. **Material and methods.** The study was attended by 72 qualified football players aged 16-17 years of youth football Vinnitsa region. Research methods: analysis and generalization of scientific and methodical literature; questionnaires using methods: questionnaire «Motivation to success» and «Motivation to avoid failures» (T.Ehlers); methods of mathematical statistics: N-criterion Kruskal - Wallis; rank correlation of Spirman. **Research results and key conclusions.** According to the analysis of the comparative characteristics of the indicators of motivation for success in the joint activity of football teams, a reliable difference of data was recorded. The highest average is recorded in «FC Niva» ($17,02 \pm 0,96$). During such motivation, the actions of football players are aimed at achieving positive results, but their game evokes positive emotions. According to the indicators of motivation in order to avoid failures in the joint activity of football teams, a reliable difference was recorded according to «low level» and «middle level». The highest values are registered with the football team «Mogilev-Podolsky» ($9,75 \pm 0,1$) and ($15,75 \pm 0,4$), which implies a focus on the success and readiness of players to overcome problems arising in their way. The density of interconnections for all studied indicators

within the range of ($r_{кр}=0,794^{**}$ до $0,901^{**}$
 $p \leq 0,01$) ($n=72$) is also fixed.

Ключові слова: футбольні команди, гравці, взаємозв'язок показників, психологічні особливості.

Keywords: football teams, players, relationship of indicators, psychological features.

Постановка проблеми. Соціально-економічні перетворення, накопичення нових знань у різних галузях науки, швидка комп'ютеризація суспільства – висувають особливі вимоги до людей. Сьогодні люди можуть організувати себе, свою діяльність і ефективно вирішувати проблеми в різних сферах життя, як індивідуально, так і колективно. У взаєминах і різних ситуаціях у футболі ми бачимо нездатність багатьох гравців ефективно організувати спільну діяльність і досягати в її процесі значних результатів. Тому вважаємо за необхідне виявити психологічні особливості, які допоможуть оптимізувати цей процес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема спільної діяльності футболістів не є нова, як для вітчизняних, так і для зарубіжних психолого-педагогічних теорій [3; 7; 8; 13]. Стверджують, що існує досить мозаїчна картина, в якій присутні окремі дослідження спільної спортивної діяльності, замість того, щоб поглиблювати, розвиватися та доповнювати одне одного, більшість із них співіснують самостійно, майже без спільного перетину. Все це призводить до того, що багато важливих параметрів, які забезпечують ефективність спільних дій і супроводжують цей процес, чи не враховуються чи недооцінюються.

Визначено об'єктивні зовнішні фактори, що впливають на процес спільної спортивної роботи, серед яких: чисельність команди, фізичне середовище, наявність «сумісної діяльності», характер спільного завдання, часово-просторова присутність [4; 6; 10].

Розвиток спільних спортивних дій за психологічними особливостями є одним із головних завдань для сучасного футболу, оскільки на сьогодні успіх у футболі залежить не тільки від високого рівня фізичної, технічної та тактичної підготовки гравців, а й від їхньої мотивації до досягнення високих спортивних результатів [4; 5; 12].

На думку провідних науковців [1; 2; 9; 11], стержнем спортивної діяльності є мотивація її досягнення, оскільки вона визначає орієнтацію гравців команди на їх результат. Тим не менш, підвищення ефективності спільних дій футболістів із урахуванням мотивації на досягнення загального результату команди потребує подальшого розвитку та визначило актуальність дослідження.

Мета дослідження. Установити відмінності мотивації до успіху та мотивації до уникнення невдач у спільних діях футболістів 16 – 17 років.

Методи дослідження. У дослідженні брали участь 72 кваліфікованих футболістів у віці 16-17 років ДЮСШ з футболу Вінниччини, (4 команди: ФК Нива («А»), Приме'р Нива («Б»), Могилів-Подільський («В»), Авангард («Г»)) по 18 гравців у кожній). Для вирішення поставлених завдань був застосований комплекс методів: аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури; анкетування за допомогою опитувальників «Мотивація до успіху» та

II. Науковий напрям

«Мотивація до уникнення невдачі» (Т. Елерса); методи математичної статистики (Н-критерій Крускала – Уолліса; рангова кореляція Спірмена).

Результати дослідження. На думку багатьох учених, рівень мотивації спільних спортивних досягнень у кожній конкретній діяльності визначають такі чинники: цінність досягнення успіху; надія на успіх; суб'єктивна ймовірність досягнення успіху (шанси на успіх) [2; 3; 5].

Одним із факторів формування мотивації досягнення успіху в спільних спортивних діях є: взаємини тренер-спортсмен, спортсмен-спортсмен; усвідомлення своєї приналежності в команді; спільне прийняття рішень.

Особливостями мотиваційної сфери в спільних діях футболіста є мотивація досягнення успіху та мотивація уникнення невдач.

Мотивація досягнення успіху – це стратегія поведінки футболіста, коли гравець зосереджений на діяльності, досягненні результату, не боїться помилок, здійснює різні дії, здатний ризикувати.

Мотивація уникнення невдач передбачає ще одну особливість поведінки футболіста: пасивність, страх помилок і невдач, уникнення прийняття відповідальних рішень, страх ризику.

Аналіз показників мотивації до успіху в спільних спортивних діях (табл. 1), дав можливість порівняти характеристики домінування мотиву досягнення гравців чотирьох футбольних команд.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика показників мотивації до успіху в спільній діяльності у футбольних командах

Показник	Команди				Н	р
	«А» <i>n</i> = 18	«Б» <i>n</i> = 18	«В» <i>n</i> = 18	«Г» <i>n</i> = 18		
	$\bar{x} \pm S$	$\bar{x} \pm S$	$\bar{x} \pm S$	$\bar{x} \pm S$		
Низький рівень	7,5±0,7	6,5±0,25	5,5±0,09	6,0±0,009	8,35	0,05*
Середній рівень	12,75±0,5	12,0±0,27	11,5±0,01	12,25±0,01	7,93	0,05*
Помірно високий рівень	17,5±0,83	17,16±0,11	17,33±0,03	17,66±0,01	0,66	0,88
Дуже високий рівень	30,33±2,58	28,33±0,06	27,16±0,04	26,83±0,01	7,96	0,05*
Середнє значення	17,02±0,96	16,0±0,40	15,37±0,03	15,68±0,09	9,73	0,05*

Примітка: * – показники, які є достовірно відмінними за Н-критерієм ($n=72$, $v=3$, $H_{кр}(p \leq 0,05)=7,81$; $H_{кр}(p \leq 0,01)=11,34$)

Порівняльний аналіз експериментальних даних показав статистично значущу відмінність між футбольними командами за показником «низький рівень» ($N=8,35$; $p<0,05$; $v=3$). Найвищі значення показника ($7,5\pm 0,07$) за цим параметром виявлено у команди «А». Основною якістю гравців з низьким рівнем мотивації досягнення успіху є особистісні професійно значущі якості, швидше за все, мотив характеризується усвідомленням «потреби». Зазвичай це пов'язано із зовнішньою стороною процесу, орієнтованою на формальний успіх, досягнення результату оцінювання.

Статистичну різницю між експериментальними даними зафіксовано за показником «середній рівень» ($N=7,93$; $p\leq 0,05$; $v=3$). Найвищі значення ($12,75\pm 0,5$) зафіксовано в гравців команди «А». Такі футболісти відрізняються

II. Науковий напрям

достатньою мотиваційною сформованістю до успіху. Зазвичай вони активні та ініціативні, свідомо прагнуть здобувати знання та навички, вміють організовано працювати та докладають зусиль для досягнення командного результату.

За показником «дуже високий рівень» ($H=7,96$; $p<0,05$; $v=3$) найвище значення виявлено у футбольній команді «А» ($30,33\pm 2,58$), що характеризує їх глибоке усвідомлення залежності свого професійного успіху від самопізнання, самоконтролю та самовдосконалення. Потреби з особистісним зростанням гравця: підвищувати рівень майстерності та компетентності, забезпечувати матеріальний комфорт, розвивати силу та здібності. Для футболістів характерно присутність сили волі, витримки, самоконтролю та відповідальності за свої дії, що неодмінно підвищує їх успішність при вирішенні спільних завдань.

За показником «середнє значення» мотивації до успіху ($H=9,73$; $p<0,05$; $v=3$) найвищі достовірно відмінні значення ($17,02\pm 0,96$) зафіксовано в команді «А». Для гравців з таким показником властиве очікування успіху, вони впевнені в ньому, а футбольна гра у них викликає позитивні емоції.

Фактори, що впливають на мотивацію досягнення спільних дій футболістів є статус гравця, прагнення до досконалості, оптимальне співвідношення заохочень і покарань, точні цілі, установка на успіх, амбіційність у його позитивному значенні, сприятливий соціально-психологічний клімат команди, переваги поінформованості та спільне прийняття рішень.

Протилежною мотиваційною тенденцією досягнення успіху в спільних діях футбольних команд є мотивація уникати невдачі. З такою мотивацією футболіст прагне, перш за все, уникнути осуду та покарання, у нього присутнє очікування неприємних результатів – це те, що визначає його активність.

Аналіз показників мотивації уникнення невдачі у спільних діях футбольних команд наведено в табл. 2, де продемонстровано наявність достовірних відмінностей за чотирма дослідженими показниками. Статистично значуща різниця результатів виявлена за показником «низький рівень» ($H=7,91$; $p<0,05$; $v=3$), «середній рівень» ($H=8,78$; $p<0,05$; $v=3$), найвищі значення цих показників були зареєстровані у гравців команди «В» ($9,75\pm 0,1$) та ($15,75\pm 0,4$), що свідчить про готовність футболістів долати проблеми, які виникають на їхньому шляху до успіху.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика показників мотивації уникнення невдачі у спільній діяльності футбольних командах

Показник	Команди				Н	р
	«А»	«Б»	«В»	«Г»		
	$n = 18$	$n = 18$	$n = 18$	$n = 18$		
	$\bar{x} \pm S$	$\bar{x} \pm S$	$\bar{x} \pm S$	$\bar{x} \pm S$		
Низький рівень	$9,25\pm 0,9$	$7,75\pm 0,38$	$9,75\pm 0,1$	$8,5\pm 0,02$	7,91	0,05*
Середній рівень	$15\pm 0,81$	$15,5\pm 0,33$	$15,75\pm 0,04$	$14,5\pm 0,01$	8,78	0,05*
Помірно високий рівень	$19,6\pm 0,8$	$18,8\pm 0,2$	$19,33\pm 0,03$	$19,83\pm 0,01$	2,41	0,54

II. Науковий напрям

Дуже високий рівень	26,75±0,09	26,25±0,1	25±0,04	27,25±0,09	9,72	0,05*
Середнє значення	17,65±0,08	17,08±0,12	17,45±0,03	17,51±0,09	0,25	0,96

Примітка: * – показники, які є достовірно відмінними за *H*-критерієм ($n=72$, $v=3$, $H_{кр}(p \leq 0,05) = 7,81$; $H_{кр}(p \leq 0,01) = 11,34$)

Статистично значущу різницю в результатах виявлено за показником «дуже високий рівень» ($H=9,72$; $p<0,05$; $v=3$). Найвищі значення цього показника зареєстровані у футбольної команди «Г» ($27,25\pm 0,09$). Це футболісти з високим рівнем захисту, тобто страхом невдачі, які частіше потрапляють у подібні неприємності, ніж ті, хто має високу мотивацію на успіх.

Слід зазначити, що гравці, які мотивовані на досягнення спільного командного успіху, уникати невдач, стикаються з проблемою адаптації до нових, змінених умов. При цьому порушуються процеси планування, прийняття рішень, самоконтролю, тобто процеси саморегуляції та самоуправління, що передбачає пошук нових рішень і засобів досягнення цілі.

У ході дослідження проведено кореляційний аналіз кожного з показників «мотивації до успіху» з оцінкою показників «мотивації уникнення невдач» у спільних діях футбольних команд: «А», «Б», «В», «Г».

Достовірність отриманих кореляційних залежностей оцінювали на основі розрахунку рангових коефіцієнтів кореляції Спірмена (табл. 3). За результатами аналізу щільності взаємозв'язків між показниками середнього значення мотивації до успіху та мотивації уникнення невдач у спільних діях футбольних команд зафіксовано зв'язки за всіма показниками в межах від $r_{кр}=0,794^{**}$ до $0,901^{**}$ $p \leq 0,01$ ($n=72$).

Таблиця 3

Матриця взаємозв'язків між показниками мотивації до успіху і уникнення невдач у спільних діях футбольних команд

Мотивація	До успіху				
	Команда	«А»	«Б»	«В»	«Г»
До уникнення невдач	«А»	0,888**	0,877**	0,901**	0,869**
	«Б»	0,877**	0,850**	0,858**	0,844**
	«В»	0,835**	0,848**	0,865**	0,882**
	«Г»	0,829**	0,794**	0,839**	0,847**
	Ранг	4	3	1	2

Примітки: $p \leq 0,05^*$ ($r_{кр} = 0,47$); $p \leq 0,01^{**}$ ($r_{кр} = 0,6$) ($n = 18$)

Найвище значення (0,901) зафіксовано в показниках зв'язку футбольних команд «В» і «А», дещо меншим (0,882) і (0,877) в командах «В» і «Г» та «А» і «Б», найменший взаємозв'язок у футбольних командах «Г» і «А» (0,835).

Дискусія. В сучасних умовах важливо правильно розуміти мотиваційну структуру спортсмена, який присвятив себе футболу [15]. Бо від правильності цієї оцінки залежить особиста мотивація спортсмена, яка визначає його досягнення та успіхи у футбольній кар'єрі.

Психолого-педагогічні параметри, що характеризують особистісні якості юних футболістів, їх здібності, лежать в основі педагогічної діяльності тренера, який є відповідальним за отриманий результат [3; 7; 9].

повинен мати хорошу методико-педагогічну базу, володіти теорією і методикою навчання, вміти встановлювати психолого-педагогічний контакт у процесі підготовки футболістів. Сучасна система освіти та розвиток футболу висувають до тренера високі психолого-педагогічні вимоги, які передбачають розуміння його впливу на спосіб життя юних футболістів. Тому що футбол сьогодні – це не лише форма людської діяльності, а й соціальне явище, яке може підняти престиж як окремого спортсмена, так і всього суспільства.

Важливою складовою взаємовідносин у системі «спортсмен – тренер» є психолого-педагогічні засоби та методи формування мотивації у спільних діях футболістів до спортивних досягнень. Цей напрямок має стати пріоритетним у вирішенні практичних завдань психолого-педагогічної роботи у підготовці підростаючого покоління на етапі ранньої спортивної майстерності. А також автори [14] наголошують на необхідності враховувати властивості футболіста, особливості формування його нервової системи та вікові особливості, що підтверджують і результати нашого дослідження.

Висновки. Мотивація до успіху в спільних діях футболістів засвідчує достовірну відмінність показника «середнього значення», де найвищі дані ($17,02 \pm 0,96$) зафіксовано у команди «ФК Нива». За такої мотивації дії футболістів спрямовані на досягнення ствердних результатів, а їх гра викликає позитивні емоції. Показник мотивації до уникнення невдачі у спільних діях футболістів засвідчив достовірну відмінність за показниками «низький рівень» і «середній рівень». Найвищі значення зафіксовано у футбольній команді «Могилів-Подільський» ($9,75 \pm 0,1$) та ($15,75 \pm 0,4$), що передбачає орієнтацію на успіх і готовність футболістів долати проблеми, що виникають на шляху їх досягнення.

Взаємозв'язок показників мотивації до успіху та мотивації до уникнення невдач у спільних діях футболістів було зафіксовано за усіма досліджуваними показниками в межах від $r_{кр} = 0,794^{**}$ до $0,901^{**}$, $p \leq 0,01$ ($n = 72$).

Перспектива подальших досліджень вбачається у розробці та впровадженні в змагальний процес футбольних команд на етапі підготовки до вищих досягнень, програми «формування рівня мотивації у спільних діях футболістів».

Список літературних джерел

1. Бобровский А.В, Гераськин А.А. (2004). Мотивация спортивной деятельности. *Спортивный психолог*. 3. 18-21.
2. Вознюк Т.В, Свірщук Н.С, Галайдюк М.А. (2021) Формування внутрішньої мотивації до рухової діяльності учнів середніх класів при вивченні варіативного модуля «Баскетбол». *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. пр. Вінниця*. 11(30). 15-27.
3. Войтенко С.М. (2022). Засоби регуляції спільної діяльності спортивних команд: Монографія. Вінниця: ВДПУ. 211 с.

References

1. Bobrovskiy A.V, Heraskyn A.A. (2004). Motyvatsiya sportyvnoi deiatelnosti [Motivation for sports activities]. *Sportyvnyi psykholoh*. 3. 18-21.
2. Vozniuk T.V, Svirshchuk N.S, Halaidiuk M.A. (2021). Formuvannia vnutrishnoi motyvatsii do rukhovoi diialnosti uchniv serednikh klasiv pry vyvchenni variativnoho modulia «Basketbol». *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii: zb. nauk. pr. Vinnytsia*. 11(30). 15-27.
3. Voitenko S.M. (2022). Zasoby rehuliatsii spilnoi diialnosti sportyvnykh komand [Means of regulating the joint activities of

4. Войтенко С.М. (2021). Взаємозв'язок показників спільної діяльності із груповою ефективністю футбольних команд. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*: зб. наук. пр. Вінниця, 11(30). 124-132. DOI: //doi.org/10.31652/2071-5285-2021-11(30)
5. Макклелланд Д. (2007)/ Мотивация человека. СПб.: Питер. 420 с.
6. Коломинский Я.Л. (2000). Психология взаимоотношений в малых группах: общ. и возраст. особенности: учеб. пособие. 2-е изд., доп. Минск : Тетра Системс, 431 с.
7. Колосов А.Б., Войтенко С.М. (2014). Психометрична адаптація опитувальника групової ефективності спортивної команди. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту*. 32 (4). 46 – 51.
8. Костюкевич В.М. (2016). Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки. 2-е изд., дополненное и доработанное. Киев: КНТ, 683 с.
9. Левин В.С., Пилюян Р.А. (2006). К вопросу изучения мотивации российских футболистов. Информационный аналитический журнал. *Актуальные проблемы современной науки*: ООО «Компания Спутник+». 2 (29). 76-89.
10. Олійник Н.А., Войтенко С.М. (2020). Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. Вінниця: ВНАУ. 240 с.
11. Севастьянов Д.А., Левин В.С. (2012). Мотивация и игровая активность футболистов в зависимости от их предматчевого состояния. *Физическая культура, спорт – наука и практика*. 2. 2-4.
12. Хуртенко О.В., Бортун Б.О. (2019). Структурні особливості формування мотивації до занять спортом у студентів. *Теорія і практика сучасної психології* : збірник наукових праць. 2, Т.1. 119-123.
13. Шеріф Сархан. (2011). Соціально-психологічні особливості групової згуртованості спортсменів. *Спортивний вісник Придніпров'я*: зб. наук. праць. 2. 75 – 79.
14. Heilmann Florian, Memmert Daniel, Weinberg Henrietta & Lautenbach sports teams]: Monohrafiia. Vinnytsia: VDPU. 211 s.
4. Voitenko S.M. (2021). Vzaiemozviazok pokaznykiv spilnoi diialnosti iz hrupovoiu efektyvnistiu futbolnykh komand [Relationship of indicators of joint activity with group efficiency of football teams]. *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii: zb. nauk. pr. Vinnytsia. 11(30)*. 124-132. DOI: //doi.org/10.31652/2071-5285-2021-11(30)
5. Makklelland D. (2007). Motyvatsyia cheloveka [Human motivation]. SPb.: Pyter, 420 p.
6. Kolomynskiy YaL. (2000). Psykholohyia vzaymootnoshenyi v malyx hruppakh [Psychology of relationships in small groups]: obshch. y vozrast. Osobennosty : ucheb. posobyе. 2-e yzd., dop. Mynsk : Tetra Systems, 431 p.
7. Kolosov A.B, Voitenko S.M. (2014). Psykhometrychna adaptatsiia opytuvalnyka hrupovoi efektyvnosti sportyvnoi komandy [Psychometric adaptation of the sports team group efficiency questionnaire]. *Aktualni problemy fizychnoi kultury i sportu. 32 (4)*. 46 – 51.
8. Kostiukevych V.M. (2016). Upravlenye trenyrovochnym protsessom futbolystov v hodychnom tsykle podgotovky [Management of the training process of football players in the annual training cycle]. 2-e yzd., dopolnennoe y dorabotannoe. Kyev : KNT. 683 p.
9. Levyn V.S, Pyloian R.A. (2006). K voprosu yzucheniya motyvatsyy rossyiskykh futbolystov [On the study of the motivation of Russian football players]. Ynformatsyonnyi analytycheskyi zhurnal. *Aktualnye problemu sovremennoi nauky: ООО «Kompanyia Sputnik+»*. 2 (29). 76-89.
10. Oliinyk N.A, Voitenko S.M. (2020). Psykholohichni osoblyvosti sportyvnoi diialnosti [Psychological features of sports activities]: Monohrafiia. Vinnytsia: VNAU. 240 p.
11. Sevastianov D.A, Levyn V.S. (2012). Motyvatsyia y yhrovaia aktyvnost futbolystov v zavysymosty ot ykh predmatchevoho sostoianya [Motivation and playing activity of football players, depending on their pre-match state].

- Franziska (2022) The relationship between executive functions and sports experience, relative age effect, as well as physical maturity in youth soccer players of different ages. *International Journal of Sport and Exercise Psychology* <https://doi.org/10.1080/1612197X.2021.2025141>
15. Kinoshita Keita, MacIntosh Eric & Sato Shintaro (2022). Thriving in youth sport: the antecedents and consequences. *International Journal of Sport and Exercise Psychology* 20 (2). 356-376. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2021.1877327>
12. Khurtenko O.V, Bortun B.O. (2019). Strukturni osoblyvosti formuvannia motyvatsii do zaniat sportom u studentiv [Structural features of the form of motivation to go in for sports among students]. *Teoriia i praktyka suchasnoi psykholohii : zbirnyk naukovykh prats. 2, T.1.* 119-123.
13. Sherif Sarkhan. (2011). Sotsialno-psykholohichni osoblyvosti hrupovoi zghurtovanosti sportsmeniv. [Sotsialno-psykholohichni osoblyvosti hrupovoi zghurtovanosti sportsmeniv] *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2.* 75-79.
14. Heilmann Florian, Memmert Daniel, Weinberg Henrietta & Lautenbach Franziska (2022) The relationship between executive functions and sports experience, relative age effect, as well as physical maturity in youth soccer players of different ages. *International Journal of Sport and Exercise Psychology* <https://doi.org/10.1080/1612197X.2021.2025141>
15. Kinoshita Keita, MacIntosh Eric & Sato Shintaro (2022). Thriving in youth sport: the antecedents and consequences. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 20 (2). 356-376. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2021.1877327>

DOI: 10.31652/2071-5285-2022-13(32)-143-150

Відомості про авторів:

Войтенко С. М.; orcid.org/0000-0003-0025-1064; voytenkosm@ukr.net; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.

Поліщук В. М.; <https://orcid.org/0000-0002-2325-0382>; volodymyrpolishchuk@ukr.net; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.

Герасимшин В.П.; orcid.org/0000-0001-6823-9120; herasymyshyn@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.